

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2023/130 van 17 november 2023

INLEIDENDE SAMENVATTING

Schooltoeslag – Onverschuldigde betaling - Fout van de uitbetalingsactor - Rekenschap geven - Procedure gemiste kinderen – Dubbele betaling

De uitbetalingsactor vorderde de schooltoeslag voor het kind voor de schooljaren 2019-2020, 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023 terug omdat deze dubbel toegekend bleek te zijn. De schooltoeslag werd betaald door de uitbetalingsactor maar ook bij een andere uitbetalingsactor werd automatisch een betaling werd opgestart aan de hand van de procedure 'gemiste kinderen'.

Er bleek een fout aan de oorzaak te liggen van de dubbele betaling van de schooltoeslag voor het kind doordat verzoekster van rechtswege werd aangesloten bij de publieke uitbetalingsactor omdat het kind beschouwd werd als 'gemist kind'.

Uit de door de uitbetalingsactor aan de Geschillencommissie bezorgde stukken van het dossier blijkt dat verzoekster bij de uitbetaling van de schooltoeslag infoblad ontving met algemene informatie over de schooltoeslag. De Geschillencommissie meent dat verzoekster er zich rekenschap van kon geven dat zij geen 2 keer recht kon hebben op de schooltoeslag.

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van verzoekster ontvankelijk doch **ongegrond** is aangezien verzoekster er zich rekenschap van kon geven dat de betaling onverschuldigd was, zodat het voordeel van de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakketdecreet niet kan worden toegepast.

Opgroeien

Geschillencommissie Groeipakket
Hallepoortlaan 27
1060 Brussel

opgroeien.be
groeipakket.be/geschillencommissie

OPGROEIEN REGIE GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2023/130

17 november 2023

REPERTORIUMNR. GC/23/A0296

INZAKE : Mevrouw, wonende te

- Verzoekster -

TEGEN :

....., met maatschappelijke zetel te

- Verwerende partij –

1. Over het procedureverloop:

Gelet op het verzoek dat per e-mail d.d. 7 augustus 2023 door verzoekster bij de Geschillencommissie Groeipakket¹ werd ingediend, gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 27 juli 2023;

¹ Bij de bepalingen van artikel 104, 1e lid van het Groeipakketdecreet werd er bij Kind en Gezin (Opgroeien Regie) een geschillencommissie ingericht. In toepassing van het 2e lid van voormeld artikel kan er tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan na afloop van de termijn

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 23 augustus 2023 waarbij aan verzoekster de ontvankelijkheid van het verzoek werd meegedeeld;

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen op de zitting van 17 november 2023 kunnen komen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat verzoekster niet aanwezig is of zich heeft laten vertegenwoordigen op de zitting van 17 november 2023;

Gelet op het feit dat verwerende partij niet aanwezig is of zich heeft laten vertegenwoordigen op de zitting van 17 november 2023;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak:

Verzoekster woont samen met haar 2 kinderen (°.....1999) en (°.....2011) te Zij ontvangt voor beide kinderen gezinsbijslagen vanl.

Het kind volgde in het schooljaar 2019-2020 secundair onderwijs in het Hoofdstedelijk Het kind volgt sinds het schooljaar 2019-2020 tot op heden lager onderwijs in

Aangezien de kinderen van verzoekster onderwijs volg(d)en in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende onderwijsinstelling, ontving verzoekster automatisch een schooltoeslag van verwerende partij. In het schooljaar 2019-2020 was dit voor beide kinderen; vanaf het schooljaar 2020-2021 ontving zij de schooltoeslag voor het kind

Op 12 juli 2023 stelde verwerende partij vast dat de schooltoeslag voor het kind dubbel werd betaald: er werd voor dezelfde periode een schooltoeslag betaald zowel door verwerende partij als door Het dossier werd bij automatisch opgestart aan de hand van de procedure 'gemiste kinderen'.

Verwerende partij is daarop bij beslissing d.d. 27 juli 2023 overgegaan tot terugvordering van het bedrag van 769,24 euro, bestaande uit de schooltoeslag voor het kind voor de schooljaren 2019-2020, 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023.

Verzoekster tekende beroep aan bij de Geschillencommissie Groeipakket tegen deze terugvordering, stellende dat zij niet op de hoogte was van het feit dat er enkel een aanvraag voor één van beide toelagen kon worden ingediend, aangezien de schooltoeslag en de kinderbijslag vroeger afzonderlijk door twee uitbetalers werd betaald. Zij stelt dat zij begrijpt dat het bedrag van 769,24 euro terugbetaald dient te worden, maar dat het financieel moeilijk is voor haar omdat zij werkloos en een alleenstaande moeder is.

De terugvordering werd na het door verzoekster ingediende beroep bij de Geschillencommissie gecorrigeerd door verwerende partij bij beslissing d.d. 7 september 2023, waarbij werd vastgesteld

waarin hij op basis van dit decreet een beslissing moet nemen (met uitzondering van de in het 3e lid bepaalde uitzonderingen), alleen beroep worden ingesteld bij deze geschillencommissie.

dat de terugvordering voor de schooltoeslag voor het schooljaar 2019-2020 reeds verjaard was. Om die reden werd de terugvordering aangepast en werd het bedrag herleid naar een terugvordering van 581,05 euro, zodat deze enkel nog betrekking heeft op de schooltoeslag voor het kind voor de schooljaren 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023.

Verwerende partij startte naar aanleiding van het verzoek bij de Geschillencommissie eveneens een procedure op om af te zien van terugvordering. Per e-mail d.d. 19 oktober 2023 heeft verwerende partij verzoekster op de hoogte gebracht van het feit dat het niet mogelijk is om af te zien van terugvordering, aangezien verzoekster niet voldoet aan de voorwaarde van behartenswaardigheid. Verwerende partij stelt immers dat verzoekster redelijkerwijs had kunnen weten dat zij geen 2 keer recht had op dezelfde toeslag. Verwerende partij stelt dat verzoekster de schuld kan afbetalen a rato van 15 euro per maand.

3. Standpunt van verzoekster:

Verzoekster heeft haar grieven als volgt verwoord in haar verzoek gericht aan de Geschillencommissie d.d. 7 augustus 2023:

“Ik stuur u deze mail in verband met de brief die we recent gekregen hebben. Er werd vastgesteld dat men zowel een toelage, door als gekregen hebben voor Graag wens ik u te informeren, dat ik helemaal niet op de hoogte was dat we enkel een aanvraag kunnen indienen voor een van de twee toelagen, aangezien vroeger de schooltoelage en kinderbijslag, apart door deze twee uitbetalers werden gedaan.

Helaas begrijp ik dat het bedrag van 769,24 euro terugbetaald moet worden, maar het is financieel moeilijk is voor mij.

Eerst en vooral, omdat ik werkloos ben en bovendien alleenstaande moeder ben.

Is het mogelijk om beroep te doen of een onderling akkoord te vinden ?”

Per e-mail d.d. 11 augustus 2023 bezorgde verzoekster de terugvorderingsbeslissing van verwerende partij d.d. 27 juli 2023.

4. Standpunt van verwerende partij:

4.1. Beslissing van verwerende partij d.d. 27 juli 2023 aan verzoekster met betrekking tot de terugvordering van het Groeipakket:

“ Terugvordering Groeipakket

Beste,

Waarom ontvang je deze brief?

Op basis van nieuwe ontvangen informatie hebben we je recht op het Groeipakket opnieuw onderzocht voor de periode van 1 september 2019 tot 30 september 2022.

Wat betekent dit voor jou?

Wij hebben vastgesteld dat je een bedrag van 769,24 euro hebt ontvangen waarop je geen recht had.

Dit betreft schooltoeslag voor

De reden: Voor werd zowel door als door ons een schooltoelage toegekend. Je kan voor het zelfde kind maar éénmaal recht hebben op een schooltoelage (art. 24 van het Groeipakketdecreet).

Het detail van de berekening kan je terugvinden in bijlage.

We vragen je om **binnen de 45 dagen (voor 10 september 2023)** het bedrag van **769,24** euro te storten op rekening van Vermeld als gestuctureerde mededeling +++.....+++.

Heb je het moeilijk om het bedrag in één keer terug te betalen dan is het mogelijk om samen met ons een afbetalingsplan op te stellen.

Als je het bedrag niet kunt terugbetalen, kan je een aanvraag sturen om (gedeeltelijk) af te zien van de terugvordering. Dat kan enkel als:

- je niet op de hoogte kon zijn van de informatie die de onterechte betaling veroorzaakte

of

- jij, je partner of kinderen met recht op een Groeipakket behartenswaardige fysieke of mentale moeilijkheden hebben

of

- er externe omstandigheden zijn waardoor de terugvordering van de schuld niet aangewezen is, bv. Een zware woningbrand;

én

- je bestaansmiddelen onder het grensbedrag van 1.795,57 euro liggen.

Heb je een klacht of ga je niet akkoord met de beslissing? Je vindt hierna een overzicht van de

klachtenprocedures en de mogelijkheid tot beroep.

(...)”

4.2. Gecorrigeerde beslissing van verwerende partij d.d. 7 september 2023 aan verzoekster met betrekking tot de terugvordering van onterechte betalingen:

“Terugvordering van onterechte betalingen

Beste,

Waarom ontvang je deze brief?

We stelden vast dat je een bedrag van 581,05 euro kreeg waar je geen recht op had. Voor werd zowel door als door ons een schooltoelage toegekend. Je kan voor het zelfde kind maar éénmaal recht hebben op een schooltoelage (art. 24 van het Groeipakketdecreet).
Het betrof de schooltoelagen voor het jaar 2019-2020-2021 en 2022.
Oorspronkelijk werd 769,24 euro teruggevraagd dewelke met dit schrijven wordt gecorrigeerd ingevolge de verjaring van de schooltoelage voor het jaar 2019.

De verjaringstermijn bedraagt 3 jaar. (art.97 Decreet Groeipakket)

Rekening houdend met die verjaringstermijn zijn de betalingen ten bedrage van 188,19 euro voor de periode van 1 september 2019 tot 30 september 2019 verjaard. Dit bedrag van 188,19 euro is ten laste van onze toelagenreserve en moet dus door jou niet terugbetaald worden.

Wij moeten het niet-verjaarde bedrag terugvorderen, namelijk 581,05 euro.

Wat moet je doen?

Wij moeten het niet-verjaarde bedrag terugvorderen, namelijk 581,05 euro.

Dit schuldbedrag betreft:

We dienen dus de schooltoelagen voor de betrokken jaren 2019, 2020, 2021 en 2022 terug te vorderen.

Rekening houdende met de verjaring mogen wij echter het jaar 2019 niet meer terugvorderen.

Wij vragen je om **voor 23 oktober 2023** het bedrag van 581,05 euro te storten op rekening van Vermeld als gestructureerde mededeling +++.....+++.

Heb je het moeilijk om het bedrag in één keer terug te betalen? Contacteer ons, dan kunnen we samen een terugbetalingsplan opstellen.

Als je het bedrag niet kunt terug betalen, kan je ons vragen je schuld (gedeeltelijk) kwijt te schelden.

Dat kan enkel als:

- je niet op de hoogte kon zijn van de informatie die de onterechte betaling veroorzaakte; of
- jij, je partner of kinderen met recht op een Groeipakket behartenswaardige fysieke of mentale moeilijkheden hebben; of
- er externe omstandigheden zijn waardoor de terugvordering van de schuld niet aangewezen is, bv. Een zware woningbrand; én
- Je bestaansmiddelen onder het grensbedrag van 1.831,48 euro liggen.

Laat ons zeker iets weten als je je in een van deze situaties bevindt:

- in een collectieve schuldenregeling;
- in staat van faillissement;
- in staat van vereffening;
- in een procedure van gerechtelijke reorganisatie.

Heb je een klacht of ga je niet akkoord met de beslissing? Je vindt hierna een overzicht van de klachtenprocedures en de mogelijkheid tot beroep.

(...)"

4.3. Standpunt van verwerende partij zoals meegedeeld per e-mail d.d. 20 september 2023 aan het secretariaat van de Geschillencommissie:

"In dit dossier betaalde enkel de selectieve participatietoelage uit (cfr art 24 Groeipakketdecreet + art 3 BVR Gegevensverwerking).

Vanaf het schooljaar 2019 - 2020 maakt de schooltoelage voor het kleuter-, lager en secundair onderwijs deel uit van het Groeipakket. De schooltoelage vervangt de schooltoelage die betaald werd door het Vlaams Ministerie van Onderwijs. De studietoelage voor het hoger onderwijs wordt nog steeds toegekend door de afdeling Studietoelagen van het Ministerie van Onderwijs. Mevrouw werd hierover ingelicht met ons schrijven dd 10/11/19 (cfr infoblad Separ in bijlage).

Onze diensten betaalden in een BGK-dossier met enkel de moeder, mevr. (.....), als begunstigde in de kern (cfr art 70 GPD). Er werd steeds betaald op haar rekeningnummer

Zoals hogerop gesteld, werd in het voorliggende dossier door onze diensten enkel een Selectieve participatietoelage toegekend. Immers, de moeder en kinderen wonen in (cfr doc "dossiergegevens" in bijlage toegevoegd) en de kinderen gaan in Vlaanderen naar school.

Betrokkene is voor de gezinsbijslagen aangesloten bij (cfr Samenwerkingsakkoord dd 06/09/2017 + Toelichtingsnota 3).

Het dossier werd, met het oog op de betaling Separ, bij opgestart op 23/9/2019 (cfr art 71 GPD).

De uitbetaling van de selectieve participatietoelage wordt in CGPA automatisch uitgevoerd zodra wij alle gegevens ontvangen omtrent de schoolinschrijving en de inkomsten van de begunstigten.

Op 13 november 2019 werd de selectieve participatietoelage voor schooljaar 2019-2020 uitbetaald voor de beide kinderen:..... (.....) en (.....)-cfr art 24 GPD.

Op 27/10/2020 werd de selectieve participatietoelage uitbetaald voor voor het schooljaar 2020-2021- cfr art 24 GPD.

Op 8/11/2021 werd de selectieve participatietoelage uitbetaald voor voor het schooljaar 2021-2022-cfr art 24 GPD.

Op 29/8/2022 werd de selectieve participatietoelage uitbetaald voor voor het schooljaar 2022-2023-cfr art 24 GPD.

Aan de hand van een taak in CGPA ("KAD035") die wij op 12/7/2023 ontvingen, hebben wij de dubbele betaling van de selectieve participatietoelage vastgesteld: uit de taak bleek dat over eenzelfde periode zowel een Separ werd betaald door als door

Bij werd het dossier voor de selectieve participatietoelage automatisch opgestart aan de hand van de procedure 'gemiste kinderen'. Zoals gesteld, betreft dit dossier enkel kinderen die niet in Vlaanderen wonen maar er wel naar school gaan.

Betrokkene heeft onze diensten op geen enkel ogenblik zelf verwittigd van de dubbele betaling.

Onverschuldigde betalingen dienen te worden teruggevorderd (cfr art 103 GPD) bij de ontvanger (cfr Toelichtingsnota 19 dd 18/05/21-aangepast dd 26/10/21).

Aangezien de Separ aan de begunstigde moeder werd uitbetaald, is zij de ontvanger en dienen wij de ten onrechte uitgekeerde bedragen aan haar terug te vorderen (cfr Toelichtingsnota 7 en toelichtingsnota 19).

Ingevolge de KAD035-taak dd 12/07/23, werd door onze diensten de terugvordering opgemaakt voor het kind (het kind..... is niet gekend bij)-cfr art 103 GPD.

Het gaat om een (initiële) terugvordering tbv 769,24 euro. Dit bedrag werd aan mevrouw teruggevraagd met ons schrijven van 27/07/2023. Tot op heden hebben onze diensten hierop geen (rechtstreekse) reactie ontvangen en heeft mevrouw ook geen klacht ter zake ingediend bij het VUTG.

Naar aanleiding van het voorliggende beroep, hebben onze diensten vastgesteld dat er in dit dossier geen sprake is van fraude en derhalve toepassing moet gemaakt worden van de 3-jarige verjaringstermijn (cfr art.97 Groeipakketdecreet).

De Separ voor 2019/2020 werd door onze diensten uitbetaald op 13/11/2019, wat op het ogenblik van de vaststelling van de dubbele betaling (in juli '23) meer dan 3 geleden was, zodat de verjaring hier speelt (cfr art. 97 Groeipakketdecreet).

Bijgevolg werd het dossier in die zin geregulariseerd (cfr ons schrijven dd 07/09/23 in bijlage toegevoegd).

Het uiteindelijke debet bedraagt bijgevolg 581,05 euro. Betrokkene werd hierover reeds ingelicht (cfr brief dd 07/09/23 in bijlage).

Op basis van uw schrijven hebben wij een onderzoek opgestart tot kwijtschelding. Bijgevolg hebben onze diensten op 08/09/23 het formulier TV011 aan betrokkene verstuurd. Onze dienst Litigation doet hiervoor verder het nodige en zal betrokkene ten gepaste tijde informeren.

Bovenstaande toelichting toont aan dat onze diensten de terugvordering van de dubbele betaling hebben uitgevoerd conform de vigerende regelgeving en administratieve richtlijnen.

Wettelijke grondslag

-Artikel 3 BVR Gegevensverwerking

(...)

-Art.24 Groeipakketdecreet

(...)

-art 70 Groeipakketdecreet

(...)

-art 71 Groeipakketdecreet

(...)

-BVR Selectieve Participatietoelage- cfr G-Pedia

-Toelichtingsnota 13 dd 03/12/2019- Vaststelling en betaling van de selectieve participatietoelage (schooltoelage) voor het schooljaar 2019-2020

- Toelichtingsnota 13 van 29 januari 2021 - Vaststelling en betaling van de selectieve

participatietoelage (schooltoelage) vanaf het schooljaar 2020-2021

-Artikel 103 van het Groeipakketdecreet (verwijst in zijn §1 naar art 1410 §4 gerechtelijk wetboek)

(...)

-Art 1410 §4 gerechtelijk wetboek

(...)

-art.97 Groeipakketdecreet

(...)

-Toelichtingsnota 19-punt 3.4

(...)

-Toelichtingsnota 19-punt 5.3

(...)

-Art 104 Groeipakketdecreet

(...)

- Art 9/1 BVR Rechten en Plichten

(...)

-Mededeling A/32-punt 3.2

(...)

-Art 138 van het Groeipakketdecreet

(...)"

Als bijlage werden volgende documenten bezorgd:

- info brief selectieve participatietoelage d.d. 10 november 2019;
- document met dossiergegevens mbt adres;
- printscreen gezinssamenstelling;
- debetbrief d.d. 7 september 2023.

4.4. Bijkomende informatie van verwerende partij d.d. 13 november 2023 met betrekking tot de aanvraag van verzoekster tot (gedeeltelijke) kwijtschelding van de schuld:

"Ik heb zonet van onze dienst Litigation vernomen dat mevrouw niet in aanmerking komt voor (gedeeltelijke) kwijtschelding van haar schuld.

Betrokkene werd hierover reeds ingelicht (cfr brief in bijlage)."

Als bijlage werd de e-mail van verwerende partij d.d. 19 oktober 2023 die aan verzoekster werd bezorgd, bijgebracht, met volgende inhoud:

"Wij ontvingen uw documenten in goede orde.

Wij hebben uw aanvraag tot (gedeeltelijke) kwijtschelding van de schulden bij onze dienst onderzocht.

Hiervoor dient U te voldoen aan 2 voorwaarden:

- 1) *Behartenswaardigheid: U komt niet in aanmerking voor behartenswaardigheid (U ontving de schooltoeslag (SEPAR) voor dubbel (via en via)
U had redelijkerwijs kunnen weten dat U geen recht had op 2 keer dezelfde toeslag.*
- 2) *Financieel: Aangezien U niet voldoet aan de eerste voorwaarde (de behartenswaardigheid), werd de financiële voorwaarde niet verder onderzocht.*

Dit betekent dat U niet in aanmerking komt voor een (gedeeltelijke) kwijtschelding van uw schuld.

U dient ons nog 581,05 euro terug te betalen.

Wij hebben wel begrip voor uw financiële situatie en stellen dan ook voor om uw schuld met maandelijkse stortingen van 15 euro af te lossen.”

Volledigheidshalve merkt de Geschillencommissie op dat het afzien van terugvordering door verwerende partij niet beoordeeld lijkt te zijn op basis van de drie (nieuwe) categorieën van behartenswaardigheid overeenkomstig Mededeling A/40 van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket d.d. 8 december 2022 betreffende behartenswaardigheid, maar verwerende partij enkel wees op het al dan niet aanwezig zijn van goede trouw (die echter geen deel uitmaakt van de drie categorieën).

Verwerende partij deelde op vraag van het secretariaat van de Geschillencommissie daarbij het volgende mee per e-mail d.d. 15 november 2023:

“Onze dienst Litgation informeerde me dat betrokkene niet als behartenswaardig kon aanschouwd worden omdat ze hiervoor geen (andere) reden aangeeft (behalve haar verklaring over haar goeder trouw).

Er is volgens onze diensten ook geen enkel indicatie in het dossier aanwezig dat wijst naar de mogelijkheid om haar in één van die drie categorieën van behartenswaardigheid onder te brengen. En aangezien het debetbedrag minder bedraagt dan 1000 euro, werd het dossier niet voorgelegd op het Behartenswaardigheidsplatform.”

Deze beslissing maakt geen voorwerp uit van huidige beroepsprocedure, maar verzoekster kan uiteraard nog steeds beroep aantekenen bij de Geschillencommissie tegen hogergenoemde beslissing van verwerende partij d.d. 19 oktober 2023 binnen de beroepstermijn van 3 maanden, overeenkomstig art. 104 Groeipakketdecreet juncto art. 11, §3 BVR Herziening en Geschillencommissie.

5. Beoordeling in rechte:

5.1. Algemene regels voor de uitbetaling van de selectieve participatietoeslag (schooltoeslag)

Overeenkomstig artikel 24 Groeipakketdecreet wordt een jaarlijkse schooltoeslag toegekend aan de leerling die aan de voorwaarden voldoet. I.c. bestaat er geen betwisting over het feit dat het kind aan de voorwaarden voldoet om recht te hebben op een schooltoeslag als leerling lager onderwijs, zodat er inhoudelijk niet op deze voorwaarden wordt ingegaan.

Er blijkt voor het kind echter 2 maal een schooltoeslag te zijn uitbetaald, zowel door de uitbetalingsactor als door verwerende partij.

Art. 71, §5 Groeipakketdecreet bepaalt dat indien de ouder geen uitbetalingsactor aanwijst, de publieke uitbetalingsactor de betaling van de betrokken toelagen opneemt. Indien er door de ouder binnen een termijn van 3 maanden geen keuze voor een andere uitbetalingsactor wordt gemaakt, wordt de betrokkene van rechtswege aangesloten bij de publieke uitbetalingsactor

Hoewel verzoekster dus aangesloten was bij voor het ontvangen van de gezinsbijslagen, waardoor zij van verwerende partij de betaling van de schooltoeslag voor haar kinderen ontving, werd verzoekster ook van rechtswege aangesloten bij de publieke uitbetalingsactor voor het kind, waardoor zij de schooltoeslag voor het kind 2 maal ontving en dit voor de schooljaren 2019-2020, 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023, waardoor aanvankelijk voor een totaal bedrag van 769,24 euro werd teruggevorderd. Gelet op de verjaringstermijn werd het bedrag van de terugvordering door verwerende partij herleid naar een bedrag van 581,05 euro, zodat deze enkel nog betrekking heeft op de schooltoeslag voor het kind voor de schooljaren 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023.

I.c. blijkt dus dat verwerende partij voor de schooljaren 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023 ten onrechte overging tot betaling van de schooltoeslag voor het kind Verzoekster geeft overigens zelf ook aan dat *“zij begrijpt dat het bedrag van 769,24 euro² terugbetaald moet worden, maar dat het financieel moeilijk is voor haar.”* De vraag rijst of verzoekster gehouden is over te gaan tot terugbetaling aan verwerende partij van deze ten onrechte ontvangen bedragen.

5.2. Opportuniteit van de terugvordering van het onverschuldigde bedrag aan uitbetaald Groeipakket

5.2.1. Algemene principes

- Artikel 1376 BW en artikel 103, §1, eerste lid, Groeipakketdecreet:

Conform de bepalingen van artikel 1376 BW is diegene die per vergissing of met zijn weten iets ontvangen heeft dat hem niet verschuldigd was, verplicht het terug te geven aan diegene van wie hij het onverschuldigde heeft ontvangen.

In het kader van het Groeipakket bepaalt artikel 103, §1, eerste lid Groeipakketdecreet uitdrukkelijk dat onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid in principe worden teruggevorderd en dit in eerste instantie door middel van inhoudingen door verwerende partij op de nog te betalen toekomstige toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

- Fout van de uitbetalingsactor: artikel 92, § 1, 1° en 2° lid Groeipakketdecreet:

De bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet vormen een uitzondering op dit algemene principe van de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in de mate dat wordt gesteld dat:

“Als de uitbetalingsactor vaststelt dat een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid aangetast is door een juridische of materiële fout, trekt hij die beslissing in en neemt hij op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de ingetrokken beslissing is

² Bedrag dat door verwerende partij werd aangepast naar een bedrag van 581,05 euro omwille van de verjaring (beslissing van verwerende partij d.d. 7 september 2023).

ingegaan of had moeten ingaan, met behoud van de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 2 van deze titel.

Als het gaat om een fout van de uitbetalingsactor, waarvan de begunstigde zich normaal geen rekenschap kan geven, en het bedrag van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid kleiner is dan het bedrag dat aanvankelijk was toegekend, neemt de uitbetalingsactor een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan.”

De memorie van toelichting stelt daarbij het volgende:

“De ratio legis is duidelijk dat de begunstigde niet de gevolgen moet dragen van een fout van de uitbetalingsactor. Het moet echter gaan om een fout die de begunstigde redelijkerwijze niet kon opmerken. Indien een begunstigde bijvoorbeeld een bedrag ontvangt waarvan hij redelijkerwijze moest beseffen dat hij daarop geen recht had, dan zal de nieuwe beslissing wel uitwerking hebben op datum van de oorspronkelijke beslissing en kan dus geen toepassing gemaakt worden van de uitzondering.”

- **Rechtspraak en administratieve praktijk:**

Voor het toepasselijke referentiekader inzake rechtspraak en administratieve praktijk verwijst de Geschillencommissie naar de eerdere beslissing nr. 2019/017 d.d. 22.11.2019 van de Geschillencommissie waarin verwezen werd naar de administratieve onderrichtingen in het kader van de Algemene Kinderbijslagwet die volgens het Agentschap Uitbetaling Groeipakket nog steeds instructief kunnen zijn.

Tot en met 31 december 2018 golden onder de toepassing van de federale Algemene Kinderbijslagwet gelijklopende bepalingen, terug te vinden in artikel 17 van het Handvest van de Sociaal Verzekerde (ingevoerd bij Wet van 11 april 1995 – verder HSV genoemd) die stellen dat: *“Wanneer vastgesteld wordt dat de beslissing aangetast is door een juridische of materiële vergissing, neemt de instelling van sociale zekerheid op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de verbeterde beslissing had moeten ingaan, onverminderd de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake verjaring.*

Onverminderd de toepassing van artikel 18, heeft de nieuwe beslissing, indien de vergissing aan de instelling van sociale zekerheid te wijten is, uitwerking op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan, als het recht op de prestatie kleiner is dan het aanvankelijk toegekende recht.

Het vorige lid is niet van toepassing indien de sociaal verzekerde weet of moest weten, in de zin van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen af te leggen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen, dat hij geen recht heeft of meer heeft op het gehele bedrag van de prestatie.”

In dit kader kan wat betreft de voormelde bepalingen van artikel 17 HSV worden verwezen naar de reeds bestaande rechtspraak waar zich een duidelijke tendens voordeed om te concluderen dat de sociaal verzekerde gelet op de complexiteit van de regelgeving niet kan geacht worden te weten of te moeten weten dat hij/zij al dan niet recht had op het onverschuldigde bedrag wanneer hij/zij te goeder trouw was en dat hij/zij erop mag vertrouwen dat de sociale zekerheidsinstelling de juiste beslissing neemt en correct uitbetaalt.

Omgekeerd werd doorgaans geoordeeld dat er wél tot terugvordering kan worden overgegaan indien de sociaal verzekerde niet te goeder trouw was, waaromtrent de bewijslast bij de

socialezekerheidsinstelling ligt (zie bvb. arrest van het Arbeidshof te Antwerpen van 15 maart 2013 A.R. 2012/AH/227; vonnis van de Arbeidsrechtbank van Nijvel, afdeling Waver van 28 juli 2015 A.R. 14/3052/A; vonnis van de Arbeidsrechtbank van Gent, afdeling Sint-Niklaas van 16 januari 2015 A.R. 14/1092/A en arrest van het Arbeidshof te Luik, afdeling Luik van 7 mei 2018 A.R. 2017/AL/122).

In de administratieve praktijk werd er door de kinderbijslagfondsen bij de toepassing van de bepalingen van artikel 17 HSV eveneens naar gestreefd om bij een fout van het kinderbijslagfonds enkel terug te vorderen indien het vermoeden van de goede trouw van de sociaal verzekerde kon worden weerlegd (zie de omzendbrief CO nr. 1402 van 26 februari 2015).

Deze administratieve praktijk werd in het kader van het Groeipakketdecreet voortgezet waarbij kan worden verwezen naar de Toelichtingsnota nr. 19 d.d. 18.05.2021 (aangepaste versie 26.10.2021) van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket betreffende de vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de Vlabel-procedure.

Daarin wordt het volgende bepaald met betrekking tot de terugvordering van onverschuldigde betalingen:

“3. Terugvordering onverschuldigde betalingen

3.1. Uitgangspunt: alle onverschuldigd betaalde toelagen terugvorderen

Alle onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden door de uitbetalingsactoren teruggevorderd, behalve in de gevallen die o.b.v. het Groeipakketdecreet zijn uitgesloten.

(...)

3.3. Onverschuldigde betalingen: categorieën A t.e.m. E

Juridische of materiële fouten die aan de basis van een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid liggen, brengen onverschuldigde betalingen met zich mee.

Onverschuldigde betalingen zijn betalingen waarbij de decretale bepalingen en reglementeringen niet correct zijn toegepast. Elke onverschuldigde betaling wordt ingedeeld in een categorie op basis van zijn oorzaak. Deze indeling is noodzakelijk om te bepalen of een onverschuldigd bedrag al dan niet moet teruggevorderd worden.

Onverschuldigde betaling type A³

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat:

- *het onverschuldigd bedrag aan een juridische of materiële fout van een uitbetalingsactor te wijten is*

EN

³ *“In bepaalde gevallen is de onverschuldigde betaling niet te wijten aan een fout van de uitbetalingsactor of de begunstigde, maar te wijten aan een systeemfout in de CGPA of een ander IT-matig probleem. In dergelijke gevallen spreken we van een onverschuldigde betaling type A bis.”*

- bij de betaling de begunstigde te goeder trouw⁴ is.

Onverschuldigde betaling type B⁵

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat:

- de onverschuldigde betaling te wijten is aan verzuim of nalatigheid van de begunstigde

OF

- de onverschuldigde betaling te wijten is aan een fout van de uitbetalingsactor, maar waarbij de begunstigde niet te goeder trouw heeft gehandeld. Hierbij is het aan de uitbetalingsactoren om het vermoeden van de goede trouw van de begunstigde te weerleggen⁶.

Onverschuldigde betaling type C

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat het onverschuldigd bedrag te wijten is aan een verrekening:

- tussen uitbetalingsactoren,
- tussen verschillende entiteiten⁹,
- met het buitenland.

In het geval de ene uitbetalingsactor foutieve informatie of de gevraagde informatie niet of laattijdig heeft doorgegeven aan de andere uitbetalingsactor, heeft de ene uitbetalingsactor een fout begaan. Hierdoor ontstaat er bij de andere uitbetalingsactor een schuld die ten laste is van de ene uitbetalingsactor, die de foutieve informatie heeft doorgegeven. Bijgevolg dient de ontstane schuld tussen de uitbetalingsactoren te worden verrekend en als een onverschuldigde betaling type C worden ingeboekt. Het eventuele saldo van het debet moet dan vervolgens als een onverschuldigde betaling type A of B worden ingeboekt, afhankelijk of de fout te wijten was aan de burger of louter aan de uitbetalingsactor.

(...).”

Met betrekking tot de ‘goede trouw’ van de begunstigde als bedoeld bij de voormelde onverschuldigde betalingen types A en B, wordt verwezen naar punt 5.3.1 van dezelfde toelichtingsnota waarbij wordt gesteld dat:

“5.3.1. Te goeder trouw⁷

Een ontvanger wordt geacht te goeder trouw te zijn als hij niet wist of redelijkerwijze niet kon weten dat hij ten onrechte toelagen in het kader van het gezinsbeleid heeft ontvangen.

Gelet op de complexiteit van de regelgeving kan de ontvanger niet worden geacht te weten of te moeten weten dat hij al dan niet recht had op de onverschuldigde betaalde toelage wanneer de

⁴ “Zie punt 5.3.1.”

⁵ “Onverschuldigde betalingen type B die kleiner zijn dan 50 of 200 euro kunnen in de CGPA worden afgeschreven, los van de kwalificatiecode. Het is hierbij niet de bedoeling dat deze eerst naar een onverschuldigde betaling type A worden omgezet.”

⁶ “Zie punt 5.3.1.”

⁷ “Geschillencommissie, 22 november 2019, GC/19/0058.”

ontvanger ter goeder trouw was en dat hij erop mag vertrouwen dat de uitbetalingsactor de juiste beslissing neemt en correct uitbetaalt.

Het is aan de uitbetalingsactor om het vermoeden van de goede trouw van de ontvanger te weerleggen. Om de goede trouw te beoordelen moet de uitbetalingsactor het standpunt innemen van een ontvanger die handelt met 'normale voorzichtigheid en toewijding' en niet dat van de concrete ontvanger die de onverschuldigde betaling ontving. Zo heeft het feit dat de concrete ontvanger het slachtoffer was van omstandigheden (ziekte, zwakzinnigheid, gebrekkige kennis van de taal,...) die op het moment van de betaling zijn begrip konden schaden, geen weerslag.

De goede trouw van de ontvanger zal geval per geval moeten worden beoordeeld. Als algemene regel kan men stellen dat het vermoeden van de goede trouw weerlegd is als de ontvanger:

- *onverschuldigde toelagen ontving wegens frauduleuze handelingen of door de ontvanger afgelegde valse of bewust onjuiste verklaringen;*
- *bijzondere of algemene informatie (bv.: informatiebrieven, regularisatiebrieven) had ontvangen waaruit blijkt dat de beslissing tot toekenning van de toelage door de uitbetalingsactor ten onrechte is genomen;*
- *wegens de aard van de betaling (bv. dubbele betaling van eenzelfde toeslag voor dezelfde periode) zelf onmogelijk niet op de hoogte kon zijn van het feit dat de betaling onverschuldigd is."*

5.2.2. Toepassing van de voormelde principes inzake terugvordering bij fout van de uitbetalingsactor in casu

Er dient te worden benadrukt dat voornoemde bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet enkel van toepassing zijn indien er effectief een juridische of materiële fout van de uitbetalingsactor blijkt die ten grondslag ligt aan de terugvordering. Vervolgens moet worden nagegaan of de betrokkene zich normaal geen rekenschap kan geven van die fout, om te bepalen of het onverschuldigde bedrag al dan niet kan worden teruggevorderd.

a) Mogelijke fout van verwerende partij

De Geschillencommissie stelt vast dat verwerende partij overging tot betaling van de schooltoeslag voor het kind voor het schooljaar 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023⁸. De uitbetaling gebeurt automatisch zodra alle noodzakelijke gegevens ontvangen werden in CGPA⁹. De dubbele betaling van deze schooltoeslagen (doordat er eveneens werd uitbetaald door de uitbetalingsactor) werd opgemerkt op 12 juli 2023, waarna de terugvordering d.d. 27 juli 2023 volgde, die nadien gecorrigeerd werd bij beslissing d.d. 7 september 2023. Er blijkt een fout aan de oorzaak te liggen van de dubbele betaling van de schooltoeslag voor het kind Verzoekster - hoewel aangesloten bij voor het ontvangen van haar gezinstoeslagen, waardoor zij de schooltoeslag voor het kind ontving van verwerende partij – werd namelijk ook van rechtswege werd aangesloten bij de

⁸ Eveneens voor het schooljaar 2019-2020, maar aangezien de terugvordering van deze schuld reeds verjaard is, wordt hier verder niet op ingegaan.

⁹ Centrale Groeipakket Applicatie.

publieke uitbetalingsactor omdat het kind beschouwd werd als ‘gemist kind’.

- b) Vraag of de begunstigde er zich rekenschap van had kunnen geven dat het Groeipakket ten onrechte werd ontvangen

Uit de door verwerende partij aan de Geschillencommissie bezorgde stukken van het dossier blijkt dat verzoekster bij de uitbetaling van de schooltoeslag voor het kind voor het schooljaar 2019-2020 een infoblad ontving met algemene informatie over de schooltoeslag.

De Geschillencommissie meent dat verzoekster er zich rekenschap van kon geven dat zij geen 2 keer recht kon hebben op de schooltoeslag voor het kind voor de schooljaren 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023. Er dient dus te worden vastgesteld dat zij niet voldoet aan de voorwaarden om te goeder trouw te worden beschouwd. Daarvoor kan verwezen worden naar de Toelichtingsnota nr. 19 d.d. 18.05.2021 (aangepaste versie 26.10.2021) van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket betreffende de vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de Vlabel-procedure, waarbij uitdrukkelijk het volgende wordt gesteld:

“De goede trouw van de ontvanger zal geval per geval moeten worden beoordeeld. Als algemene regel kan men stellen dat het vermoeden van de goede trouw weerlegd is als de ontvanger:

(...)

- *wegens de aard van de betaling (bv. dubbele betaling van eenzelfde toeslag voor dezelfde periode) zelf onmogelijk niet op de hoogte kon zijn van het feit dat de betaling onverschuldigd is.”*

Verzoekster kon dus onmogelijk niet op de hoogte zijn van het feit dat de dubbele betaling onverschuldigd was. Verzoekster geeft overigens in haar verzoek aan dat zij er zich bewust van is dat het bedrag aan verwerende partij dient te worden terugbetaald, maar dat dit financieel moeilijk is voor haar, gelet op het feit dat zij werkloos en alleenstaande moeder is.

De Geschillencommissie besluit dan ook dat het voordeel van de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakketdecreet niet kan worden toegepast wat betreft de door verzoekster ten onrechte ontvangen toelagen in het kader van het gezinsbeleid voor de schooltoeslag voor de schooljaren 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023 ten bedrage van € 581,05. Verwerende partij heeft per e-mail d.d. 19 oktober 2023 aan verzoekster laten weten dat zij de schuld kan afbetalen met maandelijkse aflossingen a rato van 15 euro per maand.

6. Beslissing:

Gelet op het Decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van verzoekster ontvankelijk doch **ongegrond** is aangezien verzoekster er zich rekenschap van kon geven dat de betaling onverschuldigd was, zodat het voordeel van de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakketdecreet niet kan worden toegepast wat betreft de ten onrechte ontvangen schooltoeslag voor de schooljaren 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023 ten bedrage van € 581,05.

Verzoekster kan de schuld afbetalen aan verwerende partij met maandelijkse aflossingen a rato van 15 euro per maand.

Volledigheidshalve merkt de Geschillencommissie op dat verzoekster nog beroep kan aantekenen tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 19 oktober 2023 waarbij geweigerd werd af te zien van terugvordering en dit binnen de termijn van 3 maanden na de kennisgeving van de beslissing van 19 oktober 2023 overeenkomstig art. 104 Groeipakketdecreet, *juncto* art. 11, §5 BVR Herziening en Geschillencommissie.

Aldus uitgesproken te Brussel op **17 november 2023**;

De commissie was samengesteld uit:

De heer Herman Verlinden, voorzitter;

De heer Ignace Lambert (Opgroeien regie) en de heer Maarten Vankeersbilck (KidsLife), leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de arbeidsrechtbank te

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de derde dag na de datum van kennisgeving van deze beslissing (art. 115, § 1, eerste lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, derde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens